

**Придаток О. Д.**

**П75** Українська мова та читання. 2 клас. Частина 2 /  
О. Д. Придаток, Р. І. Романенко, С. С. Ходій. — Х. : Вид.  
група «Основа», 2020. — 348, [4] с. — (Серія «Мій кон-  
спект»)

ISBN 978-617-00-3806-7.

Посібник містить орієнтовне календарно-тематичне планування і розробки уроків української мови та читання у 2-му класі Нової української школи, складені відповідно до вимог нового Державного стандарту початкової освіти (2018) за Типовою освітньою програмою авторського колективу під керівництвом О. Я. Савченко.

Розподіл годин і тематика уроків відповідають змісту підручників М. С. Вашуленка, С. Г. Дубовик (Українська мова та читання: підруч. для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 1. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2019) та О. В. Вашуленко (Українська мова та читання: підруч. для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 2. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2019).

Конспекти уроків, різноманітних за формою проведення, побудовано з урахуванням основних положень Концепції «Нова українська школа», на засадах компетентнісного, діяльнісного підходів, з використанням елементів інтеграції, інноваційних та здоров'язбережувальних технологій, інтерактивних методів та прийомів навчання, сучасного обладнання як складової нового освітнього середовища.

Для вчителів початкової школи.

УДК 37.016



# ЗМІСТ

Орієнтовне календарно-тематичне планування	6
<b>УКРАЇНСЬКА МОВА</b>	10
<b>СЛОВА — НАЗВИ</b> ( <i>предметів, ознак, дій, чисел</i> ) ( <i>продовження</i> )	10
<b>Слова — назви чисел</b> ( <i>числівники</i> )	10
Урок 65. Поняття про слова — назви чисел ( <i>числівники</i> ). Навчаюся визначати слова, які називають числа	10
Урок 66. Вправлення у добиранні слів, які відповідають на питання <i>скільки, котрий?</i> . Навчаюся добирати числівники	14
Урок 67. Вправлення в утворенні сполучення слів із числівниками. Навчаюся утворювати сполучення слів із числівниками	18
Урок 68. Уживання числівників у мовленні. Навчаюся вживати числівники у мовленні	22
Урок 69. Закріплення знань і вмінь, пов'язаних зі словами — назвами чисел	25
Урок 71. Закріплення знань про іменники, прикметники, дієслова та числівники. Навчаюся вживати іменники, прикметники, дієслова і числівники в мовленні	28
Урок 72. Вправлення у розрізненні слів за значенням та питаннями. Навчаюся розрізнати слова за значенням та питаннями	32
<b>Службові слова</b>	37
Урок 73. Поняття про службові слова. Навчаюся визначати в реченні службові слова і писати їх окремо від інших слів	37
Урок 74. Поняття про службові слова. Навчаюся вживати службові слова в мовленні	41
Урок 75. Вправлення у доречному уживанні слів. Навчаюся вживати іменники, прикметники, дієслова, числівники і службові слова у мовленні	46
Урок 77. Узагальнення знань із розділу	51
<b>РЕЧЕННЯ</b>	56
Урок 79. Спостереження за основними ознаками речення. Навчаюся розпізнавати речення за його основними ознаками	56
Урок 80. Спостереження за основними ознаками речення. Навчаюся правильно відтворювати інтонацію розповідних речень	60
Урок 81. Спостереження за основними ознаками речення. Навчаюся правильно відтворювати інтонацію питальних речень	63
Урок 83. Спостереження за основними ознаками речення. Навчаюся правильно відтворювати інтонацію спонукальних речень	67
Урок 84. Закріплення знань про розповідне, питальне, спонукальне речення та вміння їх складати. Навчаюся складати розповідні, питальні і спонукальні речення	71
Урок 86. Інтонування речень під час голосного читання, зв'язних висловлювань та усного діалогу. Навчаюся правильно відтворювати інтонацію речень	76
Урок 87. Складання різних за інтонацією речень. Навчаюся складати різні за інтонацією речення	80
Урок 89. Поширення речення за питаннями. Навчаюся поширювати речення словами за поданими питаннями	85
Урок 90. Складання речень за малюнком. Навчаюся складати речення за малюнком	89
Урок 91. Складання речень за малюнком. Навчаюся складати речення за малюнком	93
Урок 92. Закріплення знань і вмінь, пов'язаних з реченням	98
<b>ТЕКСТ</b>	102
Урок 95. Спостереження за основними ознаками тексту. Удосконалення вміння добирати заголовки відповідно до змісту тексту. Навчаюся розпізнавати текст за його основними ознаками	102
Урок 96. Спостереження за будовою тексту. Навчаюся визначати частини тексту	107
Урок 97. Вправи на знаходження в текстах виражальних засобів мови та на відновлення деформованого тексту. Навчаюся знаходити в текстах виражальні засоби мови, відновлювати деформований текст	112



Урок 98. Текст-розповідь. Характерні ознаки тексту-розповіді. Навчаюся розрізняти текст-розповідь . . . . .	117
Урок 99. Текст-опис. Характерні ознаки тексту-опису. Навчаюся розрізняти текст-опис . . . . .	121
Урок 101. Виконання вправ на складання тексту за ілюстрацією. Навчаюся складати текст за ілюстрацією . . . . .	125
Урок 102. Виконання вправ на складання тексту за серією малюнків. Навчаюся складати текст за серією малюнків . . . . .	128
Урок 103. Виконання вправ на складання тексту за серією малюнків. Навчаюся складати текст за серією малюнків . . . . .	131
Урок 104. Виконання вправ на складання тексту про події із власного життя. Навчаюся складати текст про події із власного життя . . . . .	134
Урок 105. Створення висловлювання на відому тему. Навчаюся створювати висловлювання на відому тему . . . . .	137
Урок 107. Вдосконалення та редагування текстів. Навчаюся перевіряти і вдосконалювати тексти . . . . .	141
Урок 108. Вдосконалення та редагування текстів. Навчаюся перевіряти і вдосконалювати тексти . . . . .	146
Урок 110. Урок узагальнення знань. . . . .	150
<b>ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО</b> . . . . .	153
Урок 111. Повторення вивченого. Звуки і букви . . . . .	153
Урок 113. Повторення вивченого. Слово . . . . .	157
Урок 114. Повторення вивченого. Слова ввічливості . . . . .	162
Урок 116. Повторення вивченого. Речення . . . . .	165
Урок 117. Повторення вивченого. Текст . . . . .	168
Урок 119. Підсумковий урок за рік . . . . .	172
<b>ЧИТАННЯ</b> . . . . .	175
<b>Кришталева зимонька у срібнім козушку (продовження)</b> . . . . .	175
Урок 57. Веселий таночок танцює снігопад. «Дивовижний снігопад» (за Анною Рибалкою). . . . .	175
Урок 58. Веселий таночок танцює снігопад. «Дивовижний снігопад» (за Анною Рибалкою) (продовження) . . . . .	178
Урок 59. Ходить мороз надворі у чоботах пухових. Леся Вознюк «Йшов мороз». Анатолій Качан «Зустріч» . . . . .	181
Урок 60. Хто уміє зберігати — уміє й господарювати. Марія Чумарна «Як зайчики зимували» . . . . .	184
Урок 61. Весела зима. Платон Воронько «Гра у сніжки» . . . . .	188
<b>Моя родина — це наша славна Україна</b> . . . . .	191
Урок 62. Я люблю свою родину. Сашко Дерманський «Віршик для мами». Олег Попов «Хто це?» . . . . .	191
Урок 64. Я люблю свою родину. Гриць Гайовий «Будильник». Катерина Перелісна «Мами й доні». «Дідусів маршрут» (за Аркадієм Музичуком) . . . . .	194
Урок 65. Україна — це ти! Наталя Рибальська «Добрий день, матусю Україно!» . . . . .	197
Урок 66. Державні символи України. Наталка Поклад «Прапор» . . . . .	200
Урок 67. Без верби і калини нема України. «Як Оксана вербою стала» (народна оповідь) . . . . .	203
Урок 68. Без верби і калини нема України. «Як Оксана вербою стала» (народна оповідь) (продовження) . . . . .	206
Урок 69. Ми — українці, ми — європейці. Анатолій Григоруk «Дивовижні імена». Володимир Верховень «Українська мова». Що таке оповідання? . . . . .	208
Урок 71. Слово — не горобець, вилетить — не піймаєш. «Мудра мова» (за Анатолієм Григоруком) . . . . .	211
Урок 72. По-своєму кожна пташина співає, по-своєму кожен народ розмовляє. Всеволод Нестайко «Тьохіванко, Тьохандарійко і Цвірінько» . . . . .	214
Урок 73. Узагальнення за розділом. «Україна» (за Лідією Повх) . . . . .	217
<b>Зустрічаймо весноньку!</b> . . . . .	220
Урок 74. Рання весна. «Весна світла» (за Алевтиною Волковою) . . . . .	220



Урок 75. Пісні струмка. Леся Вознюк «Весняний струмок». Ознайомлення з поняттям «діалог». Катерина Перелісна «Весна» . . . . .	223
Урок 76. Вірші-діалоги. Варвара Гринько «Струмок». Андрій М'ястківський «Пролісок» . . . . .	226
Урок 78. Леся Українка — поетична квітка України. Леся Українка «Пісенька весняної води» . . . . .	230
Урок 79. Дивовижний дарунок. Надія Кир'ян «Котики» . . . . .	233
Урок 80. Дивовижний дарунок. Надія Кир'ян «Котики» (продовження) . . . . .	236
Урок 81. Тарас Шевченко — народний поет та художник. Т. Г. Шевченко «Встала весна...» . . . . .	240
Урок 82. Великодне свято. Ніна Куфко «Свято Пасхи недалечко» . . . . .	243
<b>Мого дитинства сонячна країна</b> . . . . .	246
Урок 83. Дружба та братство — найбільше багатство. Євген Гуцало «Під веселкою» . . . . .	246
Урок 85. Найдорожче — чесність. Аліна Туз «Про Михася та Люка Скайвокера» . . . . .	249
Урок 86. Найдорожче — чесність. Аліна Туз «Про Михася та Люка Скайвокера» (продовження) . . . . .	252
Урок 87. Добре ім'я краще багатства. Зірка Мензатюк «Золоте серце». Пряме та переносне значення слів . . . . .	255
Урок 88. Мрія про космос. Катерина Василенко «НЛО» . . . . .	258
Урок 89. Коли буває соромно? Леонід Нечаєв «Про жовті грушки та червоні вушка» . . . . .	262
Урок 90. Наполеглива праця — запорука успіху. «Пластиліновий песик» (за Оксаною Кротюк) . . . . .	265
Урок 92. Маленькими кроками до великих перемог. «Я все зможу!» (за Дженніфер Мур-Маллінос) . . . . .	268
Урок 93. Маленькими кроками до великих перемог. «Я все зможу!» (за Дженніфер Мур-Маллінос) (продовження) . . . . .	271
Урок 94. Чи варто ризикувати? «День народження» (за Оксаною Радушинською) . . . . .	275
Урок 95. Чи варто ризикувати? «День народження» (за Оксаною Радушинською) (продовження) . . . . .	278
Урок 96. Узагальнення за розділом . . . . .	281
<b>Кожна пригода — до мудрості дорога</b> . . . . .	284
Урок 97. Як досягнути успіху? Оксана Павлова «Якби я мав такі кросівки...» . . . . .	284
Урок 99. Як досягнути успіху? Оксана Павлова «Якби я мав такі кросівки...» (продовження) . . . . .	288
Урок 100. Чи добре бути нахабним? Василь Чухліб «Заячий холодок» . . . . .	291
Урок 101. Чи добре бути нахабним? Василь Чухліб «Заячий холодок» (продовження) . . . . .	294
Урок 102. Вчимося аналізувати інформацію. «Кревет Вася» (за Всеволодом Нестайком) . . . . .	297
Урок 103. Вчимося аналізувати інформацію. «Кревет Вася» (за Всеволодом Нестайком) (продовження) . . . . .	300
<b>Довкола стільки є краси!</b> . . . . .	303
Урок 104. Ранковий ліс. Лідія Компанієць «У лісочку» . . . . .	303
Урок 106. Я не ображу рідної землі! Ніна Вернигора «Диво у долоньках» . . . . .	306
Урок 107. Здібності і таємниці братів наших менших. Валентина Бондаренко «Розумаха» . . . . .	309
Урок 108. На небі також є краса. «Казка неба» (за Ліною Біленькою) . . . . .	312
Урок 109. Казка — вигадка, та в ній справжні факти розумій. Микола Возіянов «Сонечко» . . . . .	315
Урок 110. Казка — вигадка, та в ній справжні факти розумій. Анна Рибалка «Вовчик і сонечка» . . . . .	318
Урок 111. Казка — вигадка, та в ній справжні факти розумій. Анна Рибалка «Вовчик і сонечка» (продовження) . . . . .	322
Урок 113. Що? Де? Коли? Як? Чому? Микола Леденцов «Голка-риба» . . . . .	325
Урок 114. Що? Де? Коли? Як? Чому? Микола Леденцов «Морський коник» . . . . .	328
Урок 115. Прекрасний світ. Олена Полянська «Щоб завжди був світ прекрасним» . . . . .	331
Урок 116. Узагальнення за розділом . . . . .	335
Урок 117. Гра «Що? Де? Коли?» . . . . .	339
Урок 118. Урок-гра «Літературна вікторина» . . . . .	342
<b>Література та Інтернет-ресурси</b> . . . . .	347



## УРОК 66. ВПРАВЛЯННЯ У ДОБИРАННІ СЛІВ, ЯКІ ВІДПОВІДАЮТЬ НА ПИТАННЯ скільки, котрий?. НАВЧАЮСЯ ДОБИРАТИ ЧИСЛІВНИКИ

**Мета:** формувати уявлення про функцію числівника в мовленні; учити правильно добирати та ставити питання до числівників, що означають кількість предметів і порядок при лічбі; розвивати інтерес до відомих людей; заохочувати учнів мати своє хобі.

**Обладнання:** індивідуальні картки, ребуси.

**Тип уроку:** комбінований урок.

**Освітні галузі:** мовно-літературна, соціальна, математична.

### Хід уроку

#### I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Організація класу. Вправа «Привітання»

#### II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

##### 1. Актуалізація опорних знань

Вправа «Знайди та доведи». Робота в парах

Завдання за вибором:

- Прочитайте прислів'я. Знайдіть такі прислів'я, до складу яких входять числівники. Поясніть їхнє значення.

Якщо зрубав дерево, то посади два. Кінь на чотирьох ногах і то спотикається. Від теплого слова і лід розмерзає. Одне приємне слово краще за цукор і мед.

- Відшукайте прислів'я, яке говорить про те, що потрібно спочатку обміркувати справу, перевірити свої доводи, а потім діяти. Назвіть у ньому прислівники. Поясніть значення інших прислів'їв. Ідеш на день, бери хліба на три дні. В хорошій сім'ї хороші діти ростуть. Скрізь добре, але вдома краще. Сім разів одмір, а раз одріж.

##### 2. Мотивація навчальної діяльності

Мовна загадка

Що тримає всьому лад,  
Ще й полічить все підряд?  
По порядку поскладає,  
Бо тим числам лік він знає.  
Один, два, три, чотири...

Певну кількість полічили.  
Перший, другий, третій... —  
Рядочками поскладали...  
Про що йдеться? Відгадали? (Числівник.)

##### 3. Повідомлення теми та мети уроку

— Сьогодні ми продовжимо вивчати числівники. Удосконалимо знання про них за допомогою вправ.

##### 4. Вивчення нового матеріалу

###### 1) Хвилинка каліграфії.

- Яка зараз пора року?
- Який місяць?
- Яке число?
- Пропишемо сьогоднішнє число каліграфічно.

###### 2) Вибірковий диктант.

— Виберіть з вірша і запишіть словами числівники, що є результатом виконаної дії.

Годі вже вам дармувати —  
Будем разом додавати  
Добре слово вимовляти,  
Наголосом проставляти:

Шість та шість то є... ,  
Шість та сім то є... ,  
Шість та п'ять — то є... ,  
Сім та сім — є... ,



Вісім й вісім — є...  
Можна й далі рахувати,  
Числівники записати...  
А тепер ми ще й полічимо,  
Без помилочки запишем:

Двісті та триста — ... ,  
Триста плюс триста — ... ,  
По чотириста двічі — ... ,  
А ще коли сто додати,  
Що тоді ми будемо мати?

*Перевірка.* Уточнення вимови та правопису числівників *одинадцять, чотирнадцять, шістнадцять, шістсот.*

### 3) Робота за підручником (с. 88–89).

- Виконання вправи 5.
  - Прочитайте скоромовку.
  - Скільки було птахів?
  - Запишіть словами числа від дев'яти до п'ятнадцяти.
  - Що називають записані числівники?
  - На яке питання вони відповідають?
- Виконання вправи 6. Робота в парах. Читання з позначками («система поміч»).
  - Діти, читаючи текст, ви повинні з'ясувати, що ви вже знаєте, яку інформацію прочитали вперше, про що ви хотіли б дізнатися більше. Для цього ви будете ставити відповідні умовні позначки.

*Умовні позначки:*

«V» — я це знав;

«-» — це суперечить тому, що я знаю;

«+» — я цього не знав;

«?» — я хочу про це запитати.

— Що нового ви дізналися з тексту?

— Які слова вам потрапили вперше?

— Назвіть числівники.

— Складіть і запишіть два речення, використовуючи числівники, які відповідають на питання *скільки?*

- Вправа «Що кому подобається робити?».

Всі, хто любить танцювати,  
Будуть дружно присідати: раз, два.  
Хто з вас відданий футболу —  
Два рази підстрибніть вгору: раз, два.  
А хто LEGO полюбляє,  
Різні іграшки складає —  
Руки вгору підніміть  
І два оплески зробіть: раз, два.  
Хто співає гарно, дзвінко —  
Покружляйте, ніби бджілки.  
Хто з вас мріє малювати —  
Праву руку слід підняти.  
А хто ще не обзивався,  
Десь у колі заховався —  
Крок вперед зробіть сміливо,  
Розкажіть, що вам так мило.

*(Діти діляться інформацією про свої захоплення.)*

- Вправа «Мій талант».
  - Кожна дитина талановита!
  - Розгляньте світлини. Чим полюбляють займатися діти?
  - Що ти розкажеш про себе?

*Фізкультхвилинка. Руханка «Талант»*

Діти жестами та мімікою показують футболіста, волейболіста, хокеїста, скрипаля, баяніста, ху-  
дожника, піаніста.



## 5. Закріплення вивченого матеріалу

### 1) Виконання вправи 7. Робота в парах.

- Пригадайте назви зимових місяців. (*Грудень, січень, лютий.*)
- Скільки днів має грудень? (*31.*)
- Скільки днів має січень? (*31.*)
- Скільки днів має лютий? (*28 або 29.*)

### 2) Вправа «Квест-цікавинка».

Чим особливий місяць лютий?

Лютий — другий місяць року у григоріанському календарі, має 29 днів у високосні та 28 днів — у звичайні роки.

Назва *лютий* закріпилася за місяцем у кінці XIX сторіччя. Цей місяць має люту вдачу. Для лютого характерні пронизливі сніговії, колючі морози, вітри й перементи. Про це свідчать і давні назви місяця: *крутень, зимобор, криводоріг, казибрід, межень* (*межа між зимою й весною*). Інші народні назви лютого: *лютень, бокогрій...*

— Назвіть весняні місяці. (*Березень, квітень, травень.*)

— Скільки днів має березень? (*31.*)

— Скільки днів має квітень? (*30.*)

— А травень? (*31.*)

### 3) Завдання за вибором.

I група — вправа «Асоціативний куц».

(*Весна, вербові котики, берези, березовий сік...*)



II група — вправа «Асоціативний куц».

(*Весна, фіалки, кульбабка, мати-й-мачуха, бджоли, джмелі, мухи, комарі...*)



III група — вправа «Асоціативний куц».

(*Весна, трави, тепло, спека, мед...*)



— Запишіть за зразком назви місяців.

— За потреби звертайтеся до календаря.

### 4) Виконання вправи 8.

— Прочитайте числівники. Доповніть ряд. (*1 десяток, 2 десятки, 3 десятки, 4 десятки, 5 десятків, 6 десятків, 7 десятків, 8 десятків, 9 десятків, 10 десятків.*)

— Запишіть числівники словами.

— На яке питання вони відповідають?

— Складіть і запишіть речення з числівником 100.

— Прочитайте утворені слова для всього класу.



5) Гра «Відагайте слова» (с. 89).

- Прочитайте, які слова утворилися. (Сторона, стоянка, столяр, місто, сторінка.)
- А тепер ви спробуйте знайти такі слова. Хто більше?

6) Кола Ейлера — Вєнна.



Слова для довідок: одиниця, один нуль, два нулі, нуль, дві цифри, три цифри, десятки, сотні, математика, результат обчислення.

### III. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

#### 1. Зворотний зв'язок. Рефлексія. Метод «Тонкі й товсті запитання»

Орієнтовний зміст тонких запитань

- Що ми сьогодні вчилися робити на уроці?
- Яке завдання вам найбільше сподобалося виконувати?
- Чи всі слова, написані вами, були правильними?

Орієнтовний зміст товстих запитань

- Чому деякі завдання виконані дуже гарно?
- Як потрібно працювати на уроці, щоб гарно виконувати всі завдання?
- Що було б, якби люди не вмiли писати?

#### 2. Домашнє завдання (за вибором)

##### 1. Обчислити приклади. Записати відповіді.

$$37 - 7 + 10 =$$

$$80 - 37 =$$

$$6 + 6 =$$

##### 2. Розгадати ребус. Записати слова.



4 = Я (Столиця.)



(Сім'я.)

ДЛЯ ВЛАСНИХ ЗАПИСІВ